

RECLAME CODE COMMISSIE

Beslissing van de Reclame Code Commissie

In de zaak van : S. Zimmermann, wonende te Leiden en K. van Broekhoven,
wonende te Haarlem, klagers

tegen : Israëlich Nationaal Bureau voor Toerisme, gevestigd te
Amsterdam, verweerder.

De procedure

Bij brief van 17 april 2010 hebben klagers bezwaar gemaakt tegen de hierna te noemen uitingen. Bij brief van 26 april 2010 hebben klagers hun klacht nader toegelicht.

Namens verweerder heeft mr. R.A. Kiek, advocaat, bij brief van 18 juni 2010 tegen de klacht verweer gevoerd.

Namens klagers heeft mr. A.H.J. van den Biesen, advocaat, gerepliceerd.

Mr. Kiek voornoemd heeft gedupliceerd bij brief van 20 augustus 2010.

De Reclame Code Commissie (hierna: de Commissie) heeft de klacht behandeld in haar vergadering van 26 augustus 2010.

Klagers zijn ter vergadering verschenen, bijgestaan door mr. Van den Biesen voornoemd. Namens verweerder verscheen M. Chen, bijgestaan door mr. Kiek voornoemd.

De bestreden uitingen

Het betreft de hieronder onder 'De klacht' beschreven, door klagers aangehaalde en in kopie aan deze beslissing gehechte passages en afbeeldingen in de volgende uitingen:

Bijlage 1

De folder "Bijbelse plaatsen voor Christelijke bezoekers";

Bijlage 2

De folder "INSIDE ISRAEL, Family";

Bijlage 3

De folder "INSIDE ISRAEL, Active";

Bijlage 4

De folder "Volgende vakantie Israël";

Bijlage 5

De "Touring map of Israel";

en de volgende webpagina's van de website www.goisrael.nl:

Bijlage 6

<http://www.goisrael.nl/NR/rdonlyres/58F1BDA5-C209-42EE-BC23-68F8CA260C6F/8631/MapOfIsrael.pdf>

Bijlage 7

http://www.goisrael.nl/tourism_dnl/Tourist+Information/Discover+Israel/Geographic+Regions/The+Jordan+Valley.htm

Bijlage 8

<http://www.eyeonisrael.com/israel-atlas.html> (bereikbaar via de link "[klik hier voor een interactieve landkaart van Israël](#)" op de webpagina

http://www.goisrael.nl/tourism_dnl/Tourist+Information/Israel+in+Picture/Maps+of+Israel.htm).

De klacht

Samengevat stellen klagers zich op het standpunt dat verweerder misleidende reclame maakt voor 'reizen naar Israël', nu deze reizen gedeeltelijk naar bezet Palestijns en Syrisch gebied gaan en deze gebieden in de uitingen als Israëlijs grondgebied worden aangeduid.

De bezwaren, gericht tegen de inhoud van de voornoemde uitingen, luiden als volgt.

Ad Bijlage 1 "Bijbelse plaatsen voor Christelijke bezoekers"

- a. De Syrische Golan Hoogvlakte en verschillende Syrische plaatsen (Bethsaida, Bannias (*pagina 4*), Tel Hadar (*pagina 9*) worden voorgesteld als zijnde Israëlijs.
- b. In het hoofdstuk "Centraal Israël" worden de plaatsen Bet Sahur, Bethlehem, Jericho, Shechem (Nablus) genoemd (*pagina 11 en 12*). Aldus worden deze bezienswaardigheden, hoewel door middel van een asterisk wordt vermeld dat deze onder de 'Palestijnse Autoriteiten vallen' gepresenteerd als Israëlijs grondgebied.
- c. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen West Jeruzalem, dat Israëlijs is en Oost Jeruzalem, dat Palestijns is (*kaart pagina 19 en 20*).
- d. De mededeling "In 1967 werd Jeruzalem herenigd en hervond het zijn plaats als de eeuwige hoofdstad van het Joodse volk, met vrijheid voor alle godsdiensten" (*pagina 14*) is onjuist, nu de annexatie van Oost Jeruzalem door Israël, blijkens de resoluties van de Algemene Vergadering van de VN, gesteund door de Veiligheidsraad, niet is erkend. De officiële hoofdstad van Israël is Tel Aviv.
- e. In de 'Rondreis door Israël' (*pagina 27 en 28*) worden onder meer Bethlehem en de Olijfberg genoemd, zonder dat daarbij wordt meegedeeld dat deze plaatsen buiten Israël liggen.

Ad Bijlage 2 "INSIDE ISRAEL, Family"

- a. Onder het kopje "Galilea" staat: "Israël telt meer dan 50 nationale parken, waarvan een groot aantal in Galilea ligt (...)". Hieronder worden de bezienswaardigheden genoemd en beschreven, waaronder "Tel Dan en de Banyaswatervallen" (*pagina 3*).
- b. Op de kaart op de achterzijde van de folder zijn de bezette Palestijnse en Syrische gebieden getekend als Israëlijs grondgebied.

Ad Bijlage 3 "INSIDE ISRAEL, Active"

Op de kaart op de achterzijde van de folder zijn de bezette Palestijnse en Syrische gebieden getekend als Israëlijs grondgebied.

Ad Bijlage 4 "Volgende vakantie Israël"

- a. In de kaart in de centerfold met het opschrift "Israël" wordt bij sommige gebieden meegedeeld dat deze onder Palestijnse verantwoordelijkheid vallen. De Palestijnse bezette Jordaanvallei, Oost Jeruzalem en de Golan Hoogvlakte worden echter aangeduid alsof deze Israëliësch zijn.
- b. In het hoofdstuk over Jeruzalem wordt niet meegedeeld dat een deel daarvan niet bij Israël hoort. De Tempelberg wordt bijvoorbeeld genoemd, zonder dat wordt verwezen dat sprake is van Palestijns territorium (*pagina 5*).
- c. In het hoofdstuk over Galilea wordt niet meegedeeld dat een gedeelte hiervan Syrisch is, terwijl er wel Syrische gedeelten genoemd worden, zoals de watervallen van Banias (*pagina 17*).

In alle voornoemde folders wordt verwezen naar de Bijbel. Door de verwijzing naar Bijbelse tijden, gebeurtenissen en plaatsnamen wordt naar de mening van klagers de indruk gewekt dat deze plaatsen in Israël liggen. Voorts stellen klagers dat in de folders de oorspronkelijke Arabische namen worden 'verdoezeld'.

Ad Bijlage 5 "Touring map of Israel"

- a. De Gaza is redelijk herkenbaar als niet-Israëliësch gebied. De bezette Westelijke Jordanoever en de Golan Hoogvlakte worden echter als Israëliësch gebied aange-merkt.
- b. Voor de bezette Westelijke Jordanoever worden de Joodse namen 'Samaria' en 'Judea' gebruikt.
- c. In geel en roze worden de 'Area A' en 'Area B' gebieden weergegeven, waarmee de afspraken worden weergegeven over de bevoegdheden die Israël heeft in bezet Palestijns gebied, hetgeen de meeste toeristen niet weten. Niet wordt bij de kleurcodes in de legenda meegedeeld dat het om bezet gebied gaat. De stippellijn die volgens de legenda 'international boundary' inhoudt is niet getekend bij de grens met de Westelijke Jordanoever, bij Gaza en Golan.
- d. Het teken voor 'border crossing' staat wel bij de grensovergangen naar Gaza, maar niet bij de grensovergangen naar de Westelijke Jordanoever en Golan.
- e. In de legenda staat een code voor de 'Cease-fire line 1967'. Deze lijn is niet in de kaart getekend.
- f. In Syrisch gebied zijn twee lijnen getekend met het bijschrift in de legenda: "Israel forward line" en "Syrian forward line". Deze lijnen komen niet overeen met de werkelijke territoriale claims. Met deze lijnen en de afwezigheid van de werkelijke gebiedsgrenzen wordt naar de mening van klagers de opzet van de misleiding onderstreept.
- g. Op de detailkaart van Jeruzalem wordt niet weergegeven dat Oost-Jeruzalem geen Israëliësch, maar bezet Palestijns gebied is. De in de legenda gedefinieerde sybolen voor grenzen en grensovergangen ontbreken.
- h. Er staat in de afbeeldingen een foto van Banias. Er wordt niet meegedeeld dat Banias Syrisch is.

Ad Bijlage 6 <http://www.goisrael.nl/NR/rdonlyres/58F1BDA5-C209-42EE-BC23-68F8CA260C6F/8631/MapOfIsrael.pdf>

- a. De Jordaanvallei wordt over de gehele lengte aanbevolen als deel van Israël. Nergens wordt vermeld dat een deel ervan tot de bezette Palestijnse gebieden behoort.
- b. De Golan Hoogvlakte, inclusief Banias, wordt aanbevolen als deel van Israël.

Ad Bijlage 7

http://www.goisrael.nl/tourism_dnl/Tourist+Information/Discover+Israel/Geographic+Regions/The+Jordan+Valley.htm

- a. In de tekst staat niet dat een deel van de Jordaanvallei tot de bezette Palestijnse gebieden behoort.

Ad Bijlage 8 <http://www.eyeonisrael.com/israel-atlas.html>

- a. De Palestijnse bezette gebieden worden weergegeven alsof deze bij Israël horen. Wanneer men op 'Map' klikt, komt een grote interactieve kaart in beeld. Hierop staan de Westelijke Jordaanoever en Gaza in een 'licht afwijkende kleur'. De betekenis ervan wordt echter niet uitgelegd.

Op grond van het voorgaande concluderen klagers als volgt.

- De uitingen zijn in strijd met artikel 2 NRC, nu hierin onwaarheden worden verkondigd met betrekking tot de aard van het aangeprezen gebied;
- De uitingen zijn in strijd met artikel 4 NRC omdat de in Nederland wonende Palestijnen en Syriërs en degenen in Nederland die opkomen voor de belangen van deze groepen zich door de uitingen gekwetst kunnen voelen;
- De uitingen zijn in strijd met artikel 7 NRC omdat deze niet in overeenstemming zijn met de beginselen van professionele toewijding;
- De uitingen zijn in strijd met artikel 8 NRC omdat onjuiste informatie wordt verstrekt over het land dat wordt aangeprezen.

Tot slot wijst klager op een vergelijkbare casus die in Groot Brittannië heeft gespeeld, waarbij de Advertising Standards Agency (ASA) uitspraak heeft gedaan en op een uitspraak van het Europese Hof (25 februari 2010).

Verweer

De klacht is gemotiveerd weersproken. Voor zover voor de beslissing van belang, wordt in het oordeel op het verweer ingegaan.

De repliek en dupliek

Klagers en verweerder handhaven hun standpunt en lichten dit nader toe. Voor zover voor de beslissing van belang wordt hierop in het oordeel ingegaan.

De mondelinge behandeling

Het standpunt van beide partijen wordt door de genoemde advocaten aan de hand van hun pleitnotities nader toegelicht.

Het oordeel van de Commissie

Omdat een ieder die meent dat een uiting in strijd is met de Nederlandse Reclame Code, bij de Commissie een klacht kan indienen, kunnen klagers in hun klacht worden ontvangen. Niet is gebleken dat, zoals verweerder in eerste instantie heeft doen betogen, artikel 9 lid 1 sub b van het Reglement betreffende de Reclame Code Commissie en het College van Beroep van toepassing is, op grond waarvan klagers klachtengeld verschuldigd zouden zijn.

Verweerder stelt zich in de eerste plaats op het standpunt dat geen sprake is van reclame. In artikel 1 NRC is bepaald dat onder reclame wordt verstaan: iedere openbare aanprijzing van goederen, diensten, of denkbeelden (producten).

In de bewuste uitingen, waarvan vast staat dat deze openbaar zijn, wordt op aanprijzende wijze gesproken over het land Israël en haar bezienswaardigheden. Naar het oordeel van de Commissie is aldus geen sprake van uitsluitend feitelijke informatie maar wordt reclame gemaakt zoals bedoeld in artikel 1 NRC, te weten voor het product 'Israël'. De bijgevoegde kaarten, die ofwel deel uitmaken van de gewraakte folders, dan wel via een link op de gewraakte webpagina's zijn te bereiken of via de website zijn op te vragen, moeten worden geacht deel uit te maken van deze reclame-uitingen en worden derhalve eveneens als zodanig beschouwd.

Met betrekking tot de inhoud van de klacht oordeelt de Commissie als volgt.

De kern van het bezwaar is erin gelegen dat Israël in de gewraakte uitingen ruimer wordt geschetst dan het – naar klagers stellen - daadwerkelijk is.

Het geschil betreft de zogenoemde betwiste gebieden, dat wil zeggen de gebieden waarvan, naar is komen vast te staan, niet internationaal algemeen wordt erkend dat deze tot het grondgebied van Israël behoren. De Commissie gaat, voor de vaststelling welke gebieden volgens internationale maatstaven als betwiste gebieden worden beschouwd, uit van de door klagers overgelegde en aan deze beslissing gehechte kaarten van Israël (**Bijlage 9**) en Jeruzalem (**Bijlage 10**), welke kaarten worden gehanteerd door de Verenigde Naties. Naar uit de stukken is gebleken vallen, voor zover van belang voor deze zaak, onder de zogenoemde betwiste gebieden: De Golan Hoogvlakte, Oost-Jeruzalem en de Westelijke Jordaanoever.

De Commissie constateert dat in de gewraakte uitingen op de door klagers aangehaalde punten (Ad Bijlage 1 t/m Ad Bijlage 8), zowel in de beschrijving van de specifieke bezienswaardigheden als in de kaarten, niet, dan wel onvoldoende duidelijk blijkt waar de grenzen liggen tussen wat naar internationale maatstaven is erkend als Israëlisch grondgebied en wat de 'betwiste gebieden' zijn.

Verweerder stelt zich, voor zover in dit kader van belang, op het standpunt dat dergelijke informatie 'ongeacht in hoeverre deze nauwkeurig en volledig is, uit historisch, politiek, staatkundig en juridisch oogpunt interessant is, maar niet behoeft te worden opgenomen in het toeristisch materiaal waarover klagers hebben geklaagd'. De Commissie volgt verweerder niet in dit standpunt. Zij acht deze informatie wel degelijk essentieel in verband met het nemen van een besluit van een consument om al dan niet op vakantie te gaan naar Israël en in het bijzonder om de genoemde bezienswaardigheden te bezoeken. Te denken valt bijvoorbeeld aan principiële of veiligheidsoverwegingen die daarbij voor toeristen een rol kunnen spelen. Met betrekking tot het laatstgenoemde voorbeeld is van belang dat – naar klagers hebben aangevoerd – in Nederland het Ministerie van Buitenlandse Zaken de 'bezette gebieden' als minder of niet veilig heeft aangemerkt. Zoals verweerder opmerkt zal uit de media weliswaar bekend zijn dat men in bepaalde gebieden op zijn minst 'waakzaam' zal moeten zijn, niet acht de Commissie het echter voor de gemiddelde consument van algemene bekendheid waar de grenzen van de betwiste gebieden (exact) gelegen zijn.

Omdat genoemde essentiële informatie in de uitingen ontbreekt is naar het oordeel van de Commissie sprake van een omissie als bedoeld in artikel 8.3 onder c NRC. Voorts is, zoals gezegd, de Commissie van oordeel dat hierdoor de gemiddelde consument ertoe gebracht kan worden om een besluit te nemen over een transactie (het boeken van een reis naar

Israël waarbij de bedoelde bezienswaardigheden of plaatsen zullen worden bezocht) dat hij anders niet had genomen.

Op grond van het voorgaande zijn de uitingen misleidend en daardoor oneerlijk in de zin van artikel 7 NRC.

De Commissie acht de uitingen niet van dien aard dat deze in strijd zijn met de waarheid zoals bedoeld in artikel 2 NRC. Met betrekking tot klagers stelling dat deze uitingen kwetsend zouden zijn, stelt de Commissie zich, gelet op het subjectieve karakter van dit criterium, terughoudend op. Gelet op deze terughoudendheid oordeelt de Commissie dat de uitingen niet nodeloos kwetsend zijn als bedoeld in artikel 4 NRC.

De beslissing

Op grond van het voorgaande acht de Commissie de uitingen op de door klager genoemde punten strijdig met artikel 7 NRC. Zij beveelt verweerder aan om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken.

Voor het overige wijst de Commissie de klacht af.

Partijen hebben, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld, de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij het College van Beroep, onder gelijktijdige storting van het voor de behandeling van het beroep verschuldigde bedrag.

Het beroepschrift dient binnen 14 dagen na dagtekening van deze uitspraak in het bezit te zijn van het College van Beroep, waarvan het secretariaat gevestigd is te Amsterdam.

Het postadres van het secretariaat is: postbus 75684, 1070 AR Amsterdam.

De voorzitter

Mr. J.P. Fokker

De secretaris

Mr. W. Reinhold-Hengeveld

Gewezen door mr. J.P. Fokker, voorzitter en P.H. Debets, J. de Groot, K.A. de Groot en E. Schuchart, leden.

Amsterdam, 27 september 2010